

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาการพิจารณาโต้สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ท. เกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการโต้สวนข้อเท็จจริงและมอบหมาย พนักงาน ป.ป.ท.โต้สวนข้อเท็จจริงแทน

การทุจริต หรือการฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นปัญหาใหญ่ของประเทศที่สร้างความเสียหายอย่างมากต่อส่วนรวมและเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อระบบการเมือง (Politics) เศรษฐกิจ (Economics) วัฒนธรรม (Culture) และสังคม (Social) ในด้านต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันปัญหาการทุจริตได้กระทำกันในหลากหลายรูปแบบและมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยมีการนำเอาวิทยาการทางเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในทางที่ผิดกฎหมาย (illegal) และคุณธรรมจริยธรรม (Moral and Ethics) เพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางที่มีขอบให้แก่ตนเองและพวกพ้อง ซึ่งในปัจจุบันปัญหาการทุจริต ทำให้การบริหารงานในภาครัฐและเอกชนไม่เป็นไปตามมาตรฐานของสังคมประเทศชาติต้องสูญเสียรายได้ที่พึงมี ประชาชนผู้เสียหายต้องแบกรับภาระและปัญหาความยากจน นอกจากนี้ยังทำให้ขาดการไว้เนื้อเชื่อใจกันและกันผู้คนเสื่อมความศรัทธาในกติกาและกฎหมาย¹ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงต้องใช้อำนาจของกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม (Fairness) โดยไม่เลือกปฏิบัติและคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักนิติธรรม (Rule of Law) นอกจากนี้หลักนิติธรรมยังมีหลักพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่งของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่รวมถึงการบริหารราชการแผ่นดินภายใต้บังคับของกฎหมาย ที่การตรากฎหมายของฝ่ายบริหารที่ควรเคารพต่อสิทธิต่าง ๆ ของเอกชน ตามนัยแห่งหลักกรรม และช่วยเหลือตามความสามารถอย่างจริงจัง โดยปฏิบัติหน้าที่ด้วยความอิสระตามครรลอง โดยปราศจากอคติ อีกทั้งในการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐนั้นจะต้องดำเนินการด้วยความเป็นกลาง ซึ่งถือเป็นหลักหนึ่งของความยุติธรรมทางธรรมชาติที่มีแนวคิดที่สอดคล้อง

¹ สมเกียรติ คงสวัสดิ์. (2557). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสถานะและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายมหาชน, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 164-165.

กับหลักนิติรัฐ (Rechtsstaat) โดยเฉพาะการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถโต้แย้งคัดค้านฝ่ายปกครองต่อองค์กรตุลาการ (Judicial Organization) ที่มีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยคดีความระหว่างประชาชนกับฝ่ายปกครองได้ กล่าวคือหากบุคคลใดมีอำนาจสั่งการในเรื่องที่ตนเองมีส่วนได้เสียอยู่บุคคลนั้นจะสูญเสียความเป็นกลางและไม่อาจพิจารณาวินิจฉัย หรือสั่งการในเรื่องนั้นได้เพื่อให้การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม และเป็นที่น่าไว้วางใจ

สำหรับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ท. นั้น มีอำนาจหน้าที่ในการได้สวนข้อเท็จจริง (Fact Inquiry) เพื่อจะชี้มูลความผิดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้กระทำทุจริตในภาครัฐตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2551 ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีเนื้อหาว่าด้วยเรื่องอำนาจและหน้าที่ขององค์กร ป.ป.ท. ที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อตรวจสอบ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐของเจ้าหน้าที่รัฐตั้งแต่ตำแหน่งระดับต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูง หรือข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งต่ำกว่าผู้อำนวยการกองลงมาจะเป็นอำนาจหน้าที่การพิจารณาได้สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ท. โดยตรง² แต่ในส่วนของกรณีที่เจ้าหน้าที่ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับสูง หรือเทียบเท่าลงมาที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดในเรื่องที่มีใช่เป็นความผิดร้ายแรงซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่การได้สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจมอบหมายให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริงแทนก็ได้ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2561 มาตรา 62³

² ศรียา ห่านศรีสุข. (2558). *การศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการได้สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 67.

³ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2561

มาตรา 62 ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับสูงหรือเทียบเท่าลงมา มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดในเรื่องที่มีใช่เป็นความผิดร้ายแรง ทั้งนี้ บรรดาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตดำเนินการแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

4.1 วิเคราะห์ปัญหาและความเหมาะสมเกี่ยวกับตัวบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. แต่งตั้งเป็นอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง

ก่อนที่จะกล่าวถึงกระบวนการขั้นตอนในการแต่งตั้งเป็นคณะอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงนั้น ผู้ศึกษาจะขออธิบายถึงขั้นตอนก่อนการไต่สวนข้อเท็จจริง ซึ่งก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มีผลบังคับใช้ในวันที่ 22 กรกฎาคม 2561 คณะกรรมการ ป.ป.ท. ยังมีอำนาจในการรับเรื่องกล่าวหาตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 สรุปความว่า ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็วตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. กำหนด ดังต่อไปนี้

(1) เมื่อได้รับเรื่องกล่าวหาหรือเรียนตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 กล่าวคือ เป็นกรณีที่กล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ หรือเกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริตในภาครัฐ ไม่ว่าจะทำด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้ ซึ่งเป็นกรณีที่พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ได้ทำบันทึกกล่าวหาและจัดให้ผู้กล่าวหาลงลายมือชื่อนั้น ไม่ว่าจะ เป็นกรณีที่ยินยอมจะเปิดเผยชื่อหรือไม่ก็ตาม สำหรับกรณีการกล่าวหาเป็นหนังสือผู้กล่าวหาจะต้องลงชื่อและที่อยู่ของตน แต่หากผู้กล่าวหาจะไม่ลงชื่อและที่อยู่ของตนต้องระบุพฤติการณ์แห่งการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐที่ถูกกล่าวหาและพยานหลักฐานเบื้องต้นไว้ให้เพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

(2) เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดกระทำการทุจริตในภาครัฐ

(3) เมื่อได้รับเรื่องจากพนักงานสอบสวน (Inquiry Official)

(4) เมื่อได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง

หลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ซึ่งมีผลบังคับใช้บังคับ คณะกรรมการ ป.ป.ท. ก็จะไม่มีความอำนาจในการรับเรื่องกล่าวหาเพื่อพิจารณาไต่สวนข้อเท็จจริงโดยตรง ยกเว้นใน (4) เมื่อได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง ซึ่งในทางปฏิบัตินั้นเมื่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) รับเรื่องกล่าวหาจากผู้กล่าวหาไม่ว่าจะเป็นกรณีการกล่าวหาโดยวาจา การกล่าวหาเป็นหนังสือ สำนักงาน ป.ป.ท. จะต้องทำการส่งเรื่องกล่าวหาดังกล่าวข้างต้นไปให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

(สำนักงาน ป.ป.ช.) อีกต่อหนึ่ง โดยเปรียบเทียบเป็นดำเนินการตามขั้นตอนทางธุรการให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐโดยตรง ซึ่งมีได้ตรวจสอบว่าเรื่องดังกล่าวนั้นเป็นการร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งระดับใด กล่าวคือส่งไปทุก ๆ เรื่อง ไม่ว่าจะเป็นการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำทุจริตในตำแหน่งใดก็ตาม หลังจากนั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะรับเรื่องร้องเรียนและวินิจฉัยว่าเรื่องดังกล่าวเหมาะสม (Appropriate) ที่จะมอบหมาย (Assign) ให้กับคณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้สวนข้อเท็จจริงหรือไม่ ซึ่งในทางปฏิบัติ นั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีการประชุมและออกเป็นมติโดยมีเงื่อนไขในการมอบหมายตามที่กล่าวไว้แล้วในมาตรา 62 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 สำหรับในกรณีที่สำนักงาน ป.ป.ท. ได้รับเรื่องจากพนักงานสอบสวนอันเนื่องมาจากเป็นเรื่องกล่าวหาที่เป็นการกระทำทุจริตในภาครัฐ ถ้าก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มีผลบังคับใช้ สำนักงาน ป.ป.ท. มีอำนาจที่จะรับเรื่องกล่าวหาดังกล่าวไว้ดำเนินการได้ แต่ถ้าหากหลังจากที่กฎหมายดังกล่าวมีผลบังคับใช้สำนักงาน ป.ป.ท. จะไม่มีอำนาจในการรับเรื่องกล่าวหาดังกล่าว จึงต้องส่งสำนวนคดีคืนให้กับพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบที่ส่งเรื่องดังกล่าวมาพร้อมทั้งแนะนำให้ส่งเรื่องดังกล่าวให้กับสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับเรื่องกล่าวหาโดยตรง

หลังจากที่สำนักงาน ป.ป.ท. ได้รับเรื่องกล่าวหาตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มอบหมายมาแล้ว สำนักงาน ป.ป.ท. ก็จะตรวจสอบเรื่องกล่าวหาว่าเรื่องดังกล่าวว่าอยู่ในเขตรับผิดชอบของเขตพื้นที่ใด หรืออยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานส่วนกลาง (Central Government) หรือส่วนภูมิภาค (Provincial Government) โดยพิจารณาจากสถานที่เกิดเหตุ (Scene) ของการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการทุจริต เช่น ในเขตความรับผิดชอบในส่วนกลางจะมีกองป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ 1-5 และกองอำนวยการต่อต้านการทุจริต เป็นส่วนงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานและไต่สวนข้อเท็จจริง สำหรับในส่วนภูมิภาคจะมีสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐเขตพื้นที่ 1-9 เป็นส่วนงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานและไต่สวนข้อเท็จจริง เมื่อส่วนงานที่รับผิดชอบได้รับเรื่องกล่าวหาแล้วผู้บังคับบัญชาในส่วนงานนั้น ๆ ก็จะพิจารณาและมอบหมายสำนวนคดีที่ได้รับมาให้กับผู้รับผิดชอบสำนวนเพื่อที่จะให้พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ผู้นั้นเป็นผู้รับผิดชอบสำนวนคดีในเรื่องที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเมื่อผู้รับผิดชอบสำนวน ได้รับมอบหมายเป็นเจ้าของสำนวนนั้น ๆ ก็จะดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน

สำหรับการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานนั้น ได้กำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข เกี่ยวกับการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน พ.ศ. 2559 ข้อ 4 สรุปความได้ว่า การตรวจรับเรื่องและการดำเนินการใด ๆ ที่เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. หรือพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ท. หรือเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในเรื่องกล่าวหาเพียงพอต่อการ ไล่สวนข้อเท็จจริงต่อไป และในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานในเรื่องกล่าวหา ให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. หรือพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ที่เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. มอบหมายดำเนินการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ขอให้ผู้กล่าวหาและบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ

(2) ขอทราบข้อเท็จจริง หรือขอเอกสาร หรือรวบรวมพยานหลักฐานใด ๆ ที่เกี่ยวข้องจาก หน่วยงานของรัฐ (Government Sector) ส่วนราชการ (Government agencies) รัฐวิสาหกิจ (State Enterprise) สถาบันการเงิน (Financial Institution) หรือจากบุคคลใด ๆ มาประกอบการ พิจารณา

(3) ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ (Check the scene) หรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับประเด็น ตามคำกล่าวหาและจัดทำบันทึกการตรวจสอบรวมเรื่องไว้

ซึ่งจากอำนาจหน้าที่ของเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ผู้รับผิดชอบสำนวน จึงถือได้ว่าเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการสอบสวนผู้กล่าวหา ในคดี หรือพยานที่เกี่ยวข้องในคดี รวมถึงเป็นผู้ที่ทำการพิจารณาในคดีนั้น ๆ ในเบื้องต้น เพื่อรวบรวมพยานบุคคล (Witness) พยานเอกสารหลักฐานต่างๆ (Documentary evidence) เพื่อพิจารณาว่าเรื่องกล่าวหาดังกล่าวมีน้ำหนักเพียงพอที่จะดำเนินการรับไว้ไล่สวนข้อเท็จจริง หรือไม่ ซึ่งสามารถสรุปความเห็นได้เป็น 2 แนวทางดังนี้

1. กรณีที่ไม่รับเรื่องไว้ไล่สวนข้อเท็จจริง

ซึ่งถ้าหากเจ้าของสำนวนพิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องดังกล่าวไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะรับไว้ไล่สวนข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์ในการกระทำความผิดดังกล่าวไม่ใช่เป็นการกระทำ ทุจริตในภาครัฐ หรือผู้ถูกกล่าวหาไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือกรณีที่ถูกกล่าวหาเสียชีวิต (Death) ผู้รับผิดชอบสำนวนจะพิจารณาและมีความเห็นไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้ไล่สวนข้อเท็จจริง โดยเสนอ ผ่านตามสายบังคับบัญชาและนำเรื่องดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. เพื่อเข้าที่ประชุม และลงมติว่าเห็นชอบตามที่ผู้รับผิดชอบและผู้บังคับบัญชานำเสนอหรือไม่ ถ้าหากคณะกรรมการ ป.ป.ท. เห็นชอบเรื่องดังกล่าวก็จะสิ้นสุดในชั้นการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน

แต่ถ้าไม่เห็นด้วยในประเด็นใดอย่างไร เจ้าของสำนวนก็มีหน้าที่ในการแสวงหาข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติในการประชุมครั้งนั้น

สำหรับกรณีการกล่าวหาดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกินกว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ท.ที่จะรับไว้พิจารณา เช่น เป็นกรณีบุคคลที่กระทำการทุจริตมีสถานะเกินกว่าที่คณะกรรมการ ป.ป.ท.มีอำนาจหน้าที่ที่จะรับไว้ดำเนินการได้ เช่น เป็นกรณีการกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (Political position) หรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local administrator) หรือ เป็นกรณีการกล่าวหาที่มีพฤติการณ์ของการกระทำทุจริตที่เกินกว่าอำนาจหน้าที่ (Exceeding authority) ของคณะกรรมการ ป.ป.ท.จะรับไว้ดำเนินการได้ เช่น การกระทำความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ หรือเป็นกรณีการกล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหา มีฐานะ ร่ำรวยผิดปกติ (Illicit Enrichment) เป็นต้น เมื่อผู้รับผิดชอบสำนวนได้รับเรื่องกล่าวหาดังกล่าว ก็จะพิจารณาและมีความเห็นไม่รับเรื่องไว้พิจารณาและให้ขอส่งเรื่องดังกล่าวให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหาร ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551

และกรณีการกล่าวหาเป็นเรื่องที่พนักงานสอบสวนส่งมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. เพื่อดำเนินการพิจารณาแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานและไต่สวนข้อเท็จจริง ถ้าหากเจ้าของสำนวนได้พิจารณาดำเนินการแล้วปรากฏว่าเรื่องดังกล่าวไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการ ป.ป.ท.ที่จะต้องดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงได้ เช่น เป็นการกระทำความผิด ตามกฎหมายอาญาทั่วไปที่มีใช้การกระทำทุจริตในภาครัฐ เช่น ความผิดฐานยักยอกทรัพย์สิน (Offences of Criminal Misappropriation) ความผิดฐานลักทรัพย์ (Offences of Theft) หรือ ความผิดฐานฉ้อโกง (Offences of Cheating Fraud) เป็นต้น ผู้รับผิดชอบสำนวนจะเสนอความเห็น ผ่านผู้บังคับบัญชาโดยมีความเห็นไม่รับไว้พิจารณาและขอให้ส่งเรื่องดังกล่าวคืน พนักงานสอบสวนและหลังจากนั้นก็ให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติให้ส่งคืนเรื่องดังกล่าวให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

2. กรณีรับเรื่องไว้ไต่สวนข้อเท็จจริง

การไต่สวนข้อเท็จจริงนั้น ตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในภาครัฐว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการไต่สวนข้อเท็จจริง พ.ศ. 2554 ข้อ 3 หมายความว่า การแสวงหา รวบรวม และดำเนินการอื่นใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานในการที่จะทราบรายละเอียดและพิสูจน์เกี่ยวกับการทุจริตในภาครัฐ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งถ้าหากเจ้าของสำนวนพิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีพยานหลักฐาน เพียงพอที่จะรับไว้ไต่สวนข้อเท็จจริง ก็จะเสนอความเห็นผ่านผู้บังคับบัญชาว่าเห็นควรรับเรื่อง

ดังกล่าวไว้ได้สวนข้อเท็จจริง เนื่องจากปรากฏพฤติการณ์และพยานหลักฐานที่เพียงพอจะรับไว้ได้สวนข้อเท็จจริงได้และเจ้าของสำนวนจะต้องเสนอด้วยว่ากรณีรับไว้ได้สวนดังกล่าว ประสงค์จะให้ตั้งคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงเป็นองค์คณะ หรือมอบหมายให้พนักงาน ป.ป.ท. ให้แสวงหาข้อมูลและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริง หรือมูลความคิดก็ได้โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและระดับตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหาด้วย

2.1 กรณีมอบหมายให้พนักงาน ป.ป.ท. ไต่สวนข้อเท็จจริงแทน

เป็นกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มอบหมายให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. ไต่สวนข้อเท็จจริงเป็นเบื้องต้นแทนนั้น เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. อาจมอบหมายให้พนักงาน ป.ป.ท. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงได้ ซึ่งในกรณีนี้ให้อำนาจเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. มอบหมายให้พนักงาน ป.ป.ท. ไต่สวนข้อเท็จจริงแทนเท่านั้นไม่ได้ให้อำนาจในการมอบหมายเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. จึงสามารถกล่าวได้ว่าเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. จะได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงเท่านั้น โดยกำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการมอบหมายให้เลขาธิการไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นแทนคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ พ.ศ. 2559 หมวด 1 การมอบหมายพนักงาน ป.ป.ท. ข้อ 5-9 โดยสรุปความว่า หากคณะกรรมการ ป.ป.ท. มิได้มีมติในการดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา 23 ให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. ไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นแทนคณะกรรมการ ป.ป.ท. แล้ว นำเสนอสำนวนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. พิจารณา เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. อาจมอบหมายให้พนักงาน ป.ป.ท. เป็นผู้ดำเนินการแทนก็ได้ ซึ่งในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีเหตุอันสมควร อาจมีมติให้เปลี่ยนพนักงาน ป.ป.ท. ผู้รับผิดชอบสำนวน หรือเรียกคืนสำนวนมาดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง หรือตั้งคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงก็ได้ สำหรับการมอบหมายพนักงาน ป.ป.ท. นั้น ให้เลขาธิการทำเป็นคำสั่งมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษรให้พนักงาน ป.ป.ท. ทำหน้าที่ในการไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นโดยเร็ว แล้วเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ท. เพื่อทราบ และในกรณีที่พนักงาน ป.ป.ท. ที่ได้รับการมอบหมายจะต้องไม่เป็นบุคคลซึ่งมีเหตุ ดังต่อไปนี้

(1) รู้เห็นเหตุการณ์ (having knowledge of the events) หรือ เคยสอบสวน (Have investigated) หรือพิจารณา (Considered) เกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหาในฐานะอื่นที่มีใช้ในฐานะพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. มาก่อน

(2) มีส่วนได้เสีย (Interest) ในเรื่องที่กล่าวหา

(3) มีสาเหตุโกรธเคือง (Current Animosity) กับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(4) เป็นผู้กล่าวหา หรือผู้ถูกกล่าวหา หรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดานหรือพี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(5) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด (Close Relationship) ในฐานะญาติ หรือเป็นหุ้นส่วน (Partner) หรือมีผลประโยชน์ร่วมกันหรือขัดแย้งกันทางธุรกิจกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

ในกรณีที่พนักงาน ป.ป.ท. ผู้ใดเห็นว่าตนมีเหตุตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งต่อเลขาธิการโดยเร็ว และระหว่างนั้นห้ามผู้นั้นยุ่งเกี่ยวกับการดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น

สำหรับ ในกรณีที่มีการคัดค้าน (Objection) พนักงาน ป.ป.ท. นั้นได้กำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการมอบหมายให้เลขาธิการไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นแทนคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ พ.ศ. 2559 หมวด 2 การคัดค้าน ข้อ 11-15 โดยสรุปความว่าการคัดค้านพนักงาน ป.ป.ท. ซึ่งมีเหตุตาม (1)-(5) ข้างต้น ให้ยื่นหนังสือคัดค้านด้วยตนเอง หรือส่งหนังสือคัดค้านทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับทราบคำสั่งมอบหมาย พนักงาน ป.ป.ท. หรือนับแต่วันทราบเหตุแห่งการคัดค้าน เว้นแต่เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. อาจพิจารณาคำคัดค้านที่ยื่นไม่เป็นไปตามวิธีการหรือระยะเวลาที่กำหนดก็ได้หนังสือคัดค้านต้องแสดงเหตุแห่งการคัดค้านไว้ด้วยว่าจะทำให้การไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นไม่ได้ความจริงและความยุติธรรมอย่างไรและเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยคำคัดค้าน ในการพิจารณาคำคัดค้านให้เลขาธิการแจ้งผู้ถูกคัดค้านทราบเพื่อให้โอกาสผู้ถูกคัดค้านชี้แจงข้อเท็จจริง และเลขาธิการอาจตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมในเรื่องนั้น ๆ ว่ามีเหตุตามคำคัดค้าน หรือมีเหตุอื่นหรือไม่ตามความเหมาะสม (Appropriate)

เมื่อเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. เห็นว่าคำคัดค้านมิได้เป็นไปตามเหตุแห่งการคัดค้านให้มีคำสั่งยกคำคัดค้านนั้น ซึ่งผู้คัดค้านมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. ภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับทราบคำสั่งในกรณีที่เลขาธิการเห็นว่าคำคัดค้านนั้นมีเหตุผลให้มีคำสั่งให้ผู้ถูกคัดค้านพ้นจากการไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นและให้มีหนังสือแจ้งผู้คัดค้านให้ผู้ถูกคัดค้านทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีคำสั่ง สำหรับในระหว่างที่รอการวินิจฉัยของเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. แล้วแต่กรณี ให้ผู้ถูกคัดค้านระงับการปฏิบัติหน้าที่ไว้พลางก่อน ในกรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. สั่งให้พนักงาน ป.ป.ท. ผู้ใดพ้นจากการดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นนั้น ไม่กระทบต่อการดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นที่ผู้นั้นได้ดำเนินการไปแล้ว

2.2 กรณีตั้งคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง

ในการตั้งคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง (Subcommittee) นั้น ได้กำหนดไว้ในข้อ 6 ของระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการไต่สวนข้อเท็จจริง พ.ศ. 2554 โดยสรุปความว่า คณะกรรมการ ป.ป.ท. อาจแต่งตั้งคณะกรรมการทำหน้าที่ในการไต่สวนข้อเท็จจริงแทน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับระดับและตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหาด้วยคณะกรรมการประกอบด้วย ประธานอนุกรรมการคนหนึ่งและอนุกรรมการอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. กำหนด โดยมีพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. เป็นอนุกรรมการและเลขานุการและจะให้มีพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการด้วยก็ได้ โดยที่ให้แต่งตั้งจากบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต (Honest) และมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ไต่สวนข้อเท็จจริง เพื่อให้การไต่สวนข้อเท็จจริงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการ ป.ป.ท. อาจแต่งตั้งผู้แทนภาคประชาชนเข้าร่วมในคณะกรรมการได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการนั้น ในกรณีที่การไต่สวนข้อเท็จจริงเรื่องใดจำเป็นต้องใช้ความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน ความชำนาญในวิชาการหรือกิจการ หรือมีความจำเป็นอื่น ๆ อันเป็นประโยชน์ในการไต่สวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการ ป.ป.ท. อาจแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยเหลือคณะกรรมการด้วยก็ได้

สำหรับอนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ที่ได้รับการแต่งตั้งจะต้องไม่เป็นบุคคลซึ่งมีเหตุดังที่กล่าวไว้แล้วในกรณีมอบหมายพนักงาน ป.ป.ท. ดำเนินการแทนใน (1)-(5) ก่อนหน้านี้

สำหรับกรณีการคัดค้านอนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. นั้น ผู้มีส่วนได้เสียจะคัดค้านอนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. โดยส่งทางไปรษณีย์ ลงทะเบียนตอบรับหรือยื่นด้วยตนเองภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. หรือวันทราบเหตุแห่งการคัดค้าน เว้นแต่เพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม คณะกรรมการ ป.ป.ท. อาจพิจารณาคำคัดค้านที่ยื่นไม่เป็นไปตามวิธีการหรือระยะเวลาที่กำหนดก็ได้ โดยคำคัดค้านต้องแสดงข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ในคำคัดค้านด้วยว่าจะทำให้การไต่สวนข้อเท็จจริงไม่ได้ความจริงและความยุติธรรมอย่างไร เมื่อได้รับหนังสือคัดค้านแล้วให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. พิจารณาวินิจฉัยโดยพลันและในระหว่างที่รอการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ให้ผู้ถูกคัดค้านระงับการปฏิบัติหน้าที่ไว้พลางก่อน สำหรับในการพิจารณาคำคัดค้านนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ท. อาจให้โอกาสผู้ถูกคัดค้านชี้แจงข้อเท็จจริงตอบข้อซักถามและอาจตรวจสอบข้อเท็จจริง

ในเรื่องนั้น ๆ ได้ตามความเหมาะสมโดยไม่ผูกพันกับคำคัดค้าน หรือคำชี้แจงของผู้ถูกคัดค้าน หรือพยานหลักฐานของผู้คัดค้าน

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. เห็นว่าคำคัดค้านมิได้เป็นไปตามเหตุแห่งการคัดค้านให้มีมติ ยกคำร้องคัดค้านนั้น ทั้งนี้มีมติยกคำร้องคัดค้านให้ถือเป็นที่สุด ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. เห็นว่าคำร้องคัดค้านนั้นมีเหตุผลให้มีมติสั่งให้ผู้ถูกคัดค้านพ้นจากการเข้าร่วมดำเนินการ ใต้สวนข้อเท็จจริง สำหรับการแจ้งมติทั้งสองกรณี ให้มีหนังสือแจ้งผู้คัดค้านและผู้ถูกคัดค้านทราบ ภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติให้อนุกรรมการพ้นจากการเข้าร่วมดำเนินการ ใต้สวนข้อเท็จจริง ให้ถือว่าการ ใต้สวนข้อเท็จจริงที่ได้ดำเนินการไปแล้วมีผลสมบูรณ์

2.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับบุคคลในการ ใต้สวนข้อเท็จจริง

จากการศึกษาอำนาจในการ ใต้สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ในขั้นตอน เกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ใต้สวนข้อเท็จจริงและการมอบหมายให้พนักงาน ป.ป.ท. ใต้สวนข้อเท็จจริงแทนคณะกรรมการ ป.ป.ท. โดยที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มอบหมายให้ เลขานุการคณะกรรมการ ป.ป.ท. ใต้สวนข้อเท็จจริงและเลขานุการคณะกรรมการ ป.ป.ท. จะมอบหมายให้พนักงาน ป.ป.ท. ดำเนินการ ใต้สวนข้อเท็จจริงอีกต่อหนึ่งก็ได้ ตามพระราชบัญญัติ มาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 นั้น โดยเปรียบเทียบ (Compare) กับการพิจารณาทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 (Administrative Procedure Act, B.E. 2539) หลักความเป็นกลางตามกฎหมายของ สาธารณรัฐฝรั่งเศสและหลักความเป็นกลางตามกฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี โดยผู้ ศึกษาจะพิจารณาเปรียบเทียบโดยแสดงเป็นตารางดังต่อไปนี้

บุคคลต้องห้ามในการ แต่งตั้งเป็น อนุกรรมการ ใต้สวน ข้อเท็จจริง ตาม พระราชบัญญัติ มาตรการของฝ่าย บริหารในการป้องกัน และปราบปรามการ ทุจริต พ.ศ.2551	บุคคลต้องห้ามกระทำ การพิจารณาทาง ปกครองตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติวิธี ปฏิบัติราชการทาง ปกครอง พ.ศ.2539	บุคคลต้องห้ามกระทำ การเข้าร่วมการ พิจารณาทางปกครอง ในเชิงภาวะวิสัยตาม มาตรา 20 แห่งรัฐ บัญญัติว่าด้วยวิธี พิจารณาเรื่องทาง ปกครองแห่งสหพันธ์ สาธารณรัฐเยอรมนี (VwVfG)	ความไม่เป็นกลางทาง ภาวะวิสัยเกี่ยวข้องกับ ลักษณะของการปฏิบัติ หน้าที่ โดยพิจารณาได้ จากการทำหน้าที่ของ ตุลาการ โดยแบ่ง ออกเป็น 2 ประเภท (สาธารณรัฐฝรั่งเศส)
--	---	---	---

(1) รู้เห็นเหตุการณ์ หรือเคยสอบสวนหรือพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังกล่าวหาในฐานะอื่นที่มีใช้ในฐานะพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. มาก่อน	(1) เป็นคู่กรณีเอง	(1) ผู้ซึ่งเป็นคู่กรณีเอง	(1) ความไม่เป็นกลางของตุลาการในกรณีที่โน้มเอียงไปสู่แรงจูงใจซึ่งอาจทำให้การวินิจฉัยคดีเกิดความขัดแย้งต่อคู่กรณีได้
(2) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่กำลังกล่าวหา	(2) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของคู่กรณี	(2) บุคคลซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้อง ⁴ กับคู่กรณี โดยมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติ หรือทางการสมรส หรือบุคคลที่เคยอุปถัมภ์กันมา	(2) ความไม่เป็นกลางที่เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่อันแตกต่างกัน ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวอาจมีลักษณะความขัดแย้งกับอีกหน้าที่หนึ่งได้ การปฏิบัติหน้าที่อันแตกต่างกันจึงอาจก่อให้เกิดความไม่เป็นกลางได้

⁴ “ผู้เกี่ยวข้อง” ตามข้อ (2) นั้น หมายถึง คู่หมั้น คู่สมรสการเป็นญาติหรือเกี่ยวพันกันโดยการสมรสโดยตรง พี่น้อง ลูกพี่ลูกน้อง คู่สมรสของพี่น้องและพี่น้องของคู่สมรส ลุง ป้า น้า อา บุตรบุญธรรม บุคคลที่เคยให้การอุปถัมภ์เป็นเวลานานหรือให้ที่พักพิงที่อยู่อาศัย.

(3) มีสาเหตุหรือเกี่ยวข้องกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา	(3) เป็นญาติของกลุ่มกรณี คือ เป็นบุพการี หรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใดๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น	(3) ผู้ซึ่งเป็นผู้แทนตามกฎหมาย หรือผู้รับมอบอำนาจทั่วไป หรือผู้รับมอบอำนาจในการดำเนินการทางปกครองโดยเฉพาะ	
(4) เป็นผู้กล่าวหา หรือผู้ถูกกล่าวหา หรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดานหรือพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหา หรือผู้ถูกกล่าวหา	(4) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรม หรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทนของกลุ่มกรณี	(4) ผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง ⁵ เป็นผู้แทนกลุ่มกรณีในกระบวนการพิจารณา	
(5) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในฐานะญาติ หรือเป็นส่วน หรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน หรือขัดแย้งกันทางธุรกิจกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา	(5) เป็นเจ้านี่หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างของกลุ่มกรณี	(5) ผู้ซึ่งเป็นผู้จ้างหรือได้รับค่าตอบแทนหรือเป็นกรรมการที่ปรึกษาหรือในทำนองเดียวกับที่ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากกลุ่มกรณี	

⁵ “ผู้เกี่ยวข้อง” ตามข้อ (4) นั้น หมายถึง คู่หมั้น คู่สมรสการเป็นญาติหรือเกี่ยวพันกันโดยการสมรสโดยตรง พี่น้อง ลูกพี่ลูกน้อง คู่สมรสของพี่น้องและพี่น้องของคู่สมรส ลุง ป้า น้า อา บุตรบุญธรรม บุคคลที่เคยให้การอุปถัมภ์เป็นเวลานานหรือให้ที่พักพิงที่อยู่อาศัย.

	(6) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	(6) ผู้ซึ่งไม่ใช่เจ้าพนักงานแต่สามารถให้ความเห็นหรือกระทำการที่สำคัญได้อันมีผลกระทบต่อการออกนิติกรรมทางปกครอง	
--	------------------------------------	---	--

จากตารางดังกล่าวสามารถพิจารณาได้ว่าบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง หรือพนักงาน ป.ป.ท. ที่ได้รับมอบหมายนั้น เป็นบุคคลที่มีความเหมาะสมหรือไม่ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับบุคคลที่จะเข้ามาดำเนินการทางพิจารณาทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 และเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลที่ไม่เป็นกลางโดยสภาพภายนอกตามกฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีและสาธารณรัฐฝรั่งเศส ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นกรณีบุคคลที่ไม่เป็นกลางโดยสภาพภายนอก (ความไม่เป็นกลางทางภาวะวิสัย) ซึ่งจากการวิเคราะห์ผู้ศึกษาเห็นว่าบุคคลที่สามารถเข้ารับแต่งตั้งเป็นคณะอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง หรือพนักงาน ป.ป.ท. ที่ได้รับมอบหมายให้ไต่สวนข้อเท็จจริง ยังไม่มีความเหมาะสม เนื่องจากยังมีความเป็นกลางโดยสภาพภายนอกที่ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 และหลักความเป็นกลางของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี โดยพิจารณาถึงเนื้อหาของพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 นั้นเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ท. ในการไต่สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลความผิดของเจ้าหน้าที่รัฐทั้งในส่วนของความผิดทางอาญาและความผิดทางวินัย ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อผู้ถูกกล่าวหาที่ร้ายแรงมากกว่าโดยเมื่อเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบทบัญญัติที่ใช้ในการเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง ดังนั้นการวางหลักความเป็นกลางโดยสภาพภายนอกของอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงและพนักงาน ป.ป.ท. ที่ได้รับมอบหมายให้ไต่สวนข้อเท็จจริงนั้น ควรที่จะต้องมิตมาตรฐานเกี่ยวกับความเป็นกลางที่สูงกว่า โดยผู้ศึกษาเห็นว่าควรที่จะมีการเพิ่มข้อยกเว้นของบุคคลที่จะเข้ามาเป็นอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงและตัดข้อความในมาตรา 35 (1) และ (3) ออกเนื่องจากเป็นลักษณะของเงื่อนไขความไม่เป็นกลางโดยสภาพภายใน (อัตวิสัย) ซึ่งผู้ศึกษาจะได้ทำการวิเคราะห์ในหัวข้อถัดไป สำหรับความสัมพันธ์ส่วนตัวอันเป็นเหตุให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัยได้ว่าบุคคลดังกล่าวอาจจะทำการไต่สวน

ข้อเท็จจริงโดยมโนคติ หรือลำเอียงถ้าหากได้รับการแต่งตั้งเข้ามาพิจารณาคดี มีทั้งหมด 6 ข้อ ดังต่อไปนี้

บุคคลที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นคณะอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง หรือพนักงาน ป.ป.ท. ที่ได้รับมอบหมายให้ไต่สวนข้อเท็จจริงจะต้องไม่มีคุณสมบัติต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (1) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่กล่าวหา
- (2) เป็นผู้กล่าวหา หรือผู้ถูกกล่าวหา หรือเป็นคู่หมั้น คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดานหรือพี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดา หรือมารดากับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา
- (3) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในฐานะญาติ หรือเป็นหุ้นส่วน หรือมีผลประโยชน์ร่วมกันหรือขัดแย้งกันทางธุรกิจกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา
- (4) เป็นลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้นกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา
- (5) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา
- (6) เป็นบุตรบุญธรรม หรือบุคคลที่เคยให้การอุปถัมภ์เป็นเวลานาน หรือให้ที่พักพิงที่อยู่อาศัยกับผู้กล่าวหา หรือผู้ถูกกล่าวหา

ซึ่งเมื่อมีการกำหนดมาตรฐานในการที่จะเข้ามาเป็นอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง หรือพนักงาน ป.ป.ท. ที่ได้รับมอบหมายให้ไต่สวนข้อเท็จจริงที่สูงขึ้นจะช่วยทำให้บุคคลดังกล่าวมีมาตรฐานเกี่ยวกับความเป็นกลาง (Impartiality) ในการพิจารณาคดีที่สูงขึ้นทำให้การพิจารณาทางคดีมีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับกับผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหาและประชาชนโดยทั่วไป เนื่องจากทำให้การดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม อีกทั้งยังสามารถช่วยให้ลดจำนวนการคัดค้านการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงด้วย เนื่องจากการมีมาตรฐานความเป็นกลางที่สูงจะทำให้การพิจารณาคัดค้านอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงมีน้ำหนักที่น้อยและง่ายต่อการพิจารณาของผู้มีอำนาจอีกด้วย

4.2 วิเคราะห์ปัญหาการพิจารณาไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ท. โดยการแต่งตั้งพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ในการไต่สวนข้อเท็จจริง ซึ่งรู้เห็นเหตุการณ์ หรือเคยสอบสวนหรือพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกกล่าวหาในการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเปรียบเทียบกับหลักความเป็นกลาง

เมื่อผู้รับผิดชอบสำนวนแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเสร็จสิ้นแล้ว และมีความเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีมูลความผิดเกี่ยวกับการกระทำทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ

เจ้าของสำนวนจะต้องมีความเห็นรับเรื่องนั้นไว้ได้สวนข้อเท็จจริงและเสนอความเห็นผ่านผู้บังคับบัญชาและเสนอเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. พิจารณาและมีมติ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. เห็นชอบตามที่เจ้าของสำนวนเสนอแล้วคณะกรรมการ ป.ป.ท. ก็จะใช้อำนาจในการแต่งตั้งอนุกรรมการได้สวนข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 โดยที่มาตรา 35 (1) วางหลักไว้ว่า

มาตรา 35 ห้ามมิให้แต่งตั้งบุคคลซึ่งมีเหตุดังต่อไปนี้เป็นอนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ในการได้สวนข้อเท็จจริง

(1) รู้เห็นเหตุการณ์หรือเคยสอบสวนหรือพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องกล่าวหาในฐานะอื่นที่มีใช้ในฐานะพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. มาก่อน

4.2.1 วิเคราะห์ปัญหาหลักความเป็นกลางเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในตัวบุคคล

ความไม่เป็นกลางโดยสภาพภายนอกเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับคู่กรณี หากมีกรณีในลักษณะนี้เกิดขึ้นย่อมถือเป็นเรื่องที่ไม่สมควรเพราะจะทำให้คู่กรณีและผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความเคลือบแคลงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อภาพรวมของการปฏิบัติราชการ รัฐจึงควรดำเนินการเพื่อให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่จะเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและคุ้มครองประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้องเมื่อเจ้าหน้าที่ หรือกรรมการในคณะกรรมการ ซึ่งมีอำนาจทำการพิจารณาทางปกครอง มีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับคู่กรณีในทางหนึ่งทางใดตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ย่อมถือว่าบุคคลดังกล่าวมีส่วนได้เสียในเรื่องที่ตนจะออกคำสั่งทางปกครอง ซึ่งหากปรากฏลักษณะความไม่เป็นกลางโดยสภาพภายนอกขึ้นย่อมเป็นผลให้ไม่สามารถทำการพิจารณาทางปกครองได้ ทั้งในฐานะเป็นผู้ออกคำสั่งทางปกครองเอง หรือผู้เสนอแนะให้ออกคำสั่งทางปกครอง หรือผู้อนุมัติ หรือให้ความเห็นชอบในการออกคำสั่งทางปกครอง ความไม่เป็นกลางโดยสภาพภายนอกซึ่งอาจเรียกว่าความไม่เป็นกลางในทางภาวะวิสัย เป็นกรณีที่พิจารณาจากลักษณะภายนอกจิตใจหรือนอกความคิดของเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นลักษณะที่อาจพิจารณาได้จากสถานภาพ ฐานะ หรือความสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่กับคู่กรณี หรือผู้ที่เกี่ยวข้องตามที่กฎหมายกำหนด โดยหากมีกรณีที่เข้าข่ายตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ย่อมถือเป็นการอันไม่สมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นทำการพิจารณาทางปกครอง เพราะจะทำให้คู่กรณีและผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความเคลือบแคลงใจในเรื่องความเป็นกลางของเจ้าหน้าที่ ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อฝ่ายปกครองในภาพรวม ดังนั้น รัฐจึงควรดำเนินการเพื่อให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจว่าเจ้าหน้าที่จะกระทำไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและคุ้มครองประโยชน์แก่ประชาชนที่เป็นคู่กรณีหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะก่อให้เกิดความไว้วางใจและก่อให้เกิดความร่วมมือแก่ฝ่ายปกครอง โดยจะทำให้การปฏิบัติราชการทางปกครองดำเนินไปสู่ประโยชน์ส่วนรวมของ

สังคมอย่างแท้จริงความไม่เป็นกลางโดยสภาพภายนอกนั้นปรากฏในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539⁶

ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับหลักการแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง หรือพนักงาน ป.ป.ท. ที่ได้รับมอบหมายให้ไต่สวนข้อเท็จจริงนั้น การแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเข้ามาพิจารณาไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อชี้มูลการกระทำความผิดทางอาญาและวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำทุจริตในภาครัฐนั้น จะต้องมีความเป็นกลางโดยเฉพาะความเป็นกลางโดยสภาพภายนอก ซึ่งเป็นกรณีที่ได้รับแต่งตั้งจะต้องไม่มีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งควรจะต้องมีมาตรฐานที่สูงในการยกเว้นไม่ให้บุคคลดังกล่าวเข้ามาเป็นอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง เนื่องจากการพิจารณาไต่สวนข้อเท็จจริงนั้น เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ให้โทษที่ร้ายแรงกับผู้ถูกกล่าวหาไม่ว่าจะเป็นโทษทางอาญาและโทษทางวินัย เพราะฉะนั้นการแต่งตั้งคณะอนุไต่สวนข้อเท็จจริงจึงควรที่จะต้องมีความเข้มงวดในการวางกฎเกณฑ์เกี่ยวกับข้อยกเว้นไว้ ถ้าหากบุคคลดังกล่าวมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้กล่าวหา หรือผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งอาจจะทำให้ดุลพินิจในการวินิจฉัยคดีขาดความเที่ยงตรงและยุติธรรมได้ ซึ่งมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 ได้วางหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้ ห้ามมิให้แต่งตั้งบุคคลซึ่งมีเหตุดังกล่าวต่อไปนี้เป็นอนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ในการไต่สวนข้อเท็จจริง

(1) รู้เห็นเหตุการณ์หรือเคยสอบสวนหรือพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา เว้นแต่ในฐานะอื่นที่มีใช้ในฐานะพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. มาก่อน

จากบทบัญญัติดังกล่าวผู้ศึกษาเห็นว่าควรตัดข้อความที่บัญญัติไว้ใน (1) ออกทั้งหมด เนื่องจากไม่ใช่ข้อยกเว้นของหลักความเป็นกลางเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในตัวบุคคล

(2) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่กล่าวหา

(3) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

จากบทบัญญัติดังกล่าวผู้ศึกษาเห็นว่าควรตัดข้อความที่บัญญัติไว้ใน (3) ออกทั้งหมด เนื่องจากไม่ใช่ข้อยกเว้นของหลักความเป็นกลางเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในตัวบุคคล

(4) เป็นผู้กล่าวหา หรือผู้ถูกกล่าวหา หรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดานหรือพี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

⁶ พัทธมา จิตรมหีมา. (2560). “ความเป็นกลางในการพิจารณาทางปกครองเปรียบเทียบแนวคำวินิจฉัยของสภาแห่งรัฐและหลักความเป็นกลางตามกฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศส”. บทความเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. หน้า 14.

(5) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในฐานะญาติ หรือเป็นส่วน หรือมีผลประโยชน์ร่วมกันหรือขัดแย้งกันทางธุรกิจกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

จากบทบัญญัติใน (2) และ (4) - (5) ผู้ศึกษาเห็นว่าบทบัญญัตินี้มีความเหมาะสมและชัดเจนเกี่ยวกับข้อยกเว้นของหลักความเป็นกลางเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในตัวบุคคลและเพื่อให้เกิดหลักความเป็นกลางที่มีมาตรฐานสูงขึ้น ผู้ศึกษาเห็นว่าควรที่จะกำหนดข้อยกเว้นของบุคคลที่จะเข้ามาเป็นอนุกรรมการได้ส่วนข้อเท็จจริงเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

(1) เป็นลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้นกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(2) เป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

จากบทบัญญัติเพิ่มเติมใน (1) - (2) ผู้ศึกษาเห็นว่าควรนำบทบัญญัติของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 มาตรา 13 (3) และ (5) มาประยุกต์ใช้เป็นข้อยกเว้นในบทบัญญัตินี้ดังกล่าว เนื่องจากเป็นหลักความเป็นกลางของการพิจารณาทางปกครองที่ใช้กันโดยทั่วไป และเป็นข้อยกเว้นของหลักความไม่เป็นกลางเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในตัวบุคคล

(3) เป็นบุตรบุญธรรม หรือบุคคลที่เคยให้การอุปถัมภ์เป็นเวลานาน หรือให้ที่พักพิงที่อยู่อาศัยกับผู้กล่าวหา หรือผู้ถูกกล่าวหา

จากบทบัญญัติเพิ่มเติมใน (3) ผู้ศึกษาเห็นว่าควรนำบทบัญญัติของมาตรา 20 แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยวิธีพิจารณาเรื่องทางปกครองแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (VwVfG) มาประยุกต์ใช้เป็นข้อยกเว้นในบทบัญญัตินี้ดังกล่าว เนื่องจากบทบัญญัตินี้ดังกล่าวได้บัญญัติไว้อย่างครอบคลุมและชัดเจนเกี่ยวกับข้อยกเว้นของหลักความไม่เป็นกลางเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในตัวบุคคล

4.2.2 วิเคราะห์ปัญหาสภาพร้ายแรงเกี่ยวกับความเป็นกลาง

พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2551 มาตรา 35 ห้ามมิให้แต่งตั้งบุคคลซึ่งมีเหตุดังต่อไปนี้เป็นอนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ในการไต่สวนข้อเท็จจริง (1) รู้เห็นเหตุการณ์หรือเคยสอบสวนหรือพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องกล่าวหาในฐานะอื่นที่มีใช้ในฐานะพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. มาก่อน จากบทบัญญัตินี้ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเป็นบทยกเว้นให้ พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ที่รู้เห็นเหตุการณ์หรือเคยสอบสวน หรือพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องกล่าวหาмаาก่อนหน้านี้สามารถที่จะแต่งตั้งให้บุคคลดังกล่าวเป็นคณะอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงได้อีก ซึ่งจากบทบัญญัตินี้ดังกล่าวจะถือว่าเป็นสภาพร้ายแรงที่ขัดต่อหลักความเป็นกลางหรือไม่

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 16 วรรคหนึ่ง วางหลักว่า หากมีเหตุอื่นใดนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา 13 อันเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่หรือกรรมการ ในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง ซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง เจ้าหน้าที่หรือกรรมการผู้นั้นจะทำการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนั้นไม่ได้ ซึ่งเหตุอื่นใดนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา 13 ซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางนั้น มีนัยกฎหมายให้ตัวอย่างเกี่ยวกับเหตุดังกล่าว ได้แก่ การเป็นผู้ที่มีทัศนคติอันเป็นปฏิปักษ์กับเรื่องที่จะทำการพิจารณา หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้เป็นผู้ที่ได้ถูกอ้างเป็นพยานโดยที่ารู้เห็นเหตุการณ์ หรือโดยเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้พิเศษเกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการพิจารณามาแล้ว โดยได้เคยแสดงความเห็นต่อสาธารณชนในเรื่องที่จะทำการพิจารณา นอกเหนือที่ทรงงานมาก่อนแล้ว หรือได้เคยพิจารณาเรื่องที่จะทำการพิจารณามาก่อนแล้วนั้น ในชั้นต้น และกรณีที่เจ้าหน้าที่หรือกรรมการเอง คู่สมรส บุพการี หรือผู้สืบสันดานของเจ้าหน้าที่หรือกรรมการกำลังมีคดีพิพาทกันอยู่กับคู่กรณี คู่สมรส บุพการี หรือผู้สืบสันดานของคู่กรณี เป็นต้น คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับกรณีเป็นเหตุ ซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง โดยมีตัวอย่างความเห็นดังนี้

ตัวอย่าง : การเป็นคณะกรรมการซ้ำซ้อนกันทั้งสองคณะถือว่างอาจเป็นเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง

กรณีเลขานุการ ก.พ. และจเรตำรวจแห่งชาติดำรงตำแหน่งคณะกรรมการคัดเลือกและยังเป็นกรรมการข้าราชการตำรวจโดยตำแหน่งสองฐานะในขณะเดียวกัน จึงอาจเป็นเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางได้หรือกรณีของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และร้องทุกข์ที่ทำหน้าที่ทบทวนคำสั่งลงโทษทางวินัยของผู้บังคับบัญชาซึ่งออกโดยมีความเห็นสอดคล้องกับคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ซึ่งกรณีนี้ เจ้าหน้าที่คนเดียวกันจะมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาทางปกครองทั้งในคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยและคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และร้องทุกข์ไม่ได้ เพราะการใช้ดุลพินิจของบุคคลดังกล่าวย่อมมีความโน้มเอียงไปตามความเห็นเดิมที่ตนได้เคยพิจารณาวินิจฉัยไปแล้วอันถือได้ว่ามีสภาพร้ายแรงที่อาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง

ข้อสังเกต กรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้พิจารณาทางปกครองเป็นทั้งกรรมการพิจารณาดำเนินการทางวินัยและเป็นกรรมการในการพิจารณาทางอุทธรณ์นั้น ศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยโดยวางหลักว่าเจ้าหน้าที่ที่เคยพิจารณาวินิจฉัยในเรื่องการดำเนินการทางวินัยกับผู้ฟ้องคดีมาก่อนได้ทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ในชั้นการพิจารณาอุทธรณ์ในเรื่องเดิมนั้นอีก การพิจารณาอุทธรณ์โดยใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้นั้น จึงอาจมีความโน้มเอียงไปตามความเห็นเดิมที่ตนได้เคยพิจารณาวินิจฉัย

ไปแล้ว กรณีจึงถือได้ว่าการกระทำดังกล่าวมีสภาพร้ายแรงที่อาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 133/2553 ⁷) ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติในมาตรา L. 721-1 ของสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่วางหลักเกณฑ์ในเรื่องหลักความเป็นกลางไว้โดยกำหนดให้มีผลเป็นการคัดค้านตุลาการได้ ความเป็นกลางของตุลาการ (impartialité du magistrat) หมายถึงการไม่เอนเอียง ซึ่งเป็นความมุ่งหมายอันเป็นพื้นฐานของหลักเกณฑ์ในกระบวนการพิจารณา (régularité du procès) โดยคู่กรณีแต่ละฝ่ายย่อมพึงประสงค์ที่จะให้ตุลาการไม่มีอคติหรือเอนเอียงต่อประโยชน์ส่วนบุคคล เหตุที่กฎหมายบัญญัติไว้แต่เพียงกรณีของตุลาการนั้น เพราะการวินิจฉัยคดีของตุลาการมีความสำคัญและเป็นที่สุดในการใช้บังคับกฎหมายตุลาการมีหน้าที่วินิจฉัยคดีในนามของประชาชนตามมาตรา L. 2 จึงต้องทำหน้าที่ในการให้ความคุ้มครองและประกันต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน หากปราศจากการประกันซึ่งหลักความเป็นกลางแล้ว (garantie d'impartialité) ย่อมก่อให้เกิดความไม่เชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม อย่างไรก็ตามการแก้ปัญหาในประเด็นที่มีได้มีการบัญญัติหลักความเป็นกลางในกรณีการพิจารณาของฝ่ายปกครองไว้ แนวทางตามกฎหมายฝรั่งเศสก็ใช้หลักการแห่งบรรทัดฐานทางคดี โดยสภาแห่งรัฐได้วินิจฉัยว่าหลักความเป็นกลางนั้นผูกพันต่อองค์กรฝ่ายปกครองทุกองค์กรด้วย การวินิจฉัยของสภาแห่งรัฐในลักษณะนี้มีผลให้หลักความเป็นกลางผูกพันต่อการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายปกครองด้วย

⁷ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 133/2553 วินิจฉัยว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาย ป. ได้เคยพิจารณาวินิจฉัยในเรื่องการดำเนินการทางวินัยผู้ฟ้องคดีมาก่อนแล้ว และต่อมาได้เป็นเจ้าหน้าที่ในชั้นการพิจารณาอุทธรณ์ในเรื่องเดิมอีก การพิจารณาใช้ดุลพินิจของนาย ป. จึงอาจมีความโน้มเอียงไปตามความเห็นเดิมที่ตนได้เคยพิจารณาวินิจฉัยไปแล้วเมื่อครั้งที่เป็นประธานคณะกรรมการ อ.ก.ค. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ อันถือได้ว่ามีสภาพร้ายแรงที่อาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง ซึ่งนาย ป. ย่อมเห็นได้เองอยู่แล้วว่าตนมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าว และโดยที่การพิจารณาได้ดำเนินไปจนมีมติซึ่งถือเป็นคำสั่งทางปกครองแล้ว กรณีย่อมเห็นได้ว่ามีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวบ่งพร่องในสาระสำคัญอันเป็นเหตุให้ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้งเมื่อไม่ปรากฏกรณีที่จะเข้าข้อยกเว้นตามนัยมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ที่บัญญัติว่าบทบัญญัติตามมาตรา 13 ถึงมาตรา 16 ไม่ให้นำมาใช้บังคับกับกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน หากปล่อยไว้ล่าช้าไปจะเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ หรือสิทธิของบุคคล จะเสียหายโดยไม่มีทางแก้ไขได้ หรือไม่มีเจ้าหน้าที่อื่นที่ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้นั้นได้ ดังนั้นในการพิจารณาอุทธรณ์เพื่อรักษาสิทธิของผู้ที่อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองให้ได้รับการพิจารณาโดยถี่ถ้วนและรักษาประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการควบคู่กัน เมื่อบ่งพร่องในวิธีพิจารณาทางอุทธรณ์ได้ล่วงพ้นไปถึงขั้นการมีมติซึ่งถือเป็นคำสั่งทางปกครอง จึงถือเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมีคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่วินิจฉัยในทำนองเดียวกันนี้ ซึ่งได้แก่ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 600/2554 ที่ อ. 834/2555 และที่ อ. 759/2555

โดยจะยกตัวอย่างการพิจารณาเกี่ยวกับหลักความเป็นกลางของคำวินิจฉัยของสภาแห่งรัฐ (Conseil d'État) ลงวันที่ 26 กันยายน ค.ศ. 2008 คดี Assistance publique des Hôpitaux de Paris⁸

ข้อเท็จจริงแห่งคดี

ข้อเท็จจริงในคดีนี้ปรากฏว่าหน่วยงานช่วยเหลือบริการสาธารณะด้านโรงพยาบาลแห่งกรุงปารีส (ASSISTANCE PUBLIQUE HOPITAUX DE PARIS) ได้ยื่นคำร้อง ลงวันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 2007 ต่อสภาแห่งรัฐเพื่อขอให้สภาแห่งรัฐวินิจฉัยคดีในประเด็น ดังนี้

ข้อ 1. ขอให้สภาแห่งรัฐมีคำสั่งยกเลิกความเห็นลงวันที่ 25 เมษายน ค.ศ. 2007 ของคณะกรรมการอุทธรณ์แห่งสภาสูงของข้าราชการด้านสาธารณสุขที่ได้มีการเสนอให้ลงโทษโดยการพักการฝึกงานชั่วคราวต่อนาง Claudine B เป็นเวลาแปดวันโดยขอสภาแห่งรัฐสั่งยกเลิกการลงโทษพักการฝึกงานดังกล่าว

ข้อ 2. ขอให้สภาแห่งรัฐสั่งลงโทษเป็นการปรับนาง Claudine B เป็นเงินจำนวน 3,000 ยูโร แทนตามบทบัญญัติแห่งมาตรา L. 761-1 ของประมวลกฎหมายแห่งความยุติธรรมทางปกครอง

กรณีพิพาทแห่งคดีนี้เนื่องมาจากนาง Claudine B ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ฝึกงานที่โรงพยาบาล Joffre-Dupuytren โดยเป็นบุคลากรที่อยู่ในความดูแลของหน่วยงานช่วยเหลือบริการสาธารณะด้านโรงพยาบาลแห่งกรุงปารีส นาง Claudine B เป็นพยาบาลฝึกหัดที่เข้าเวรในเวลากะกลางคืน ในเวลากลางคืนนับจากวันที่ 22 ถึงวันที่ 23 พฤษภาคม ค.ศ. 2006 นั้น นาง Claudine B ได้ทำให้เกิดความเสียหายในเรื่องบริการด้านการดูแลรักษาในฐานะของพยาบาลฝึกหัด เมื่อนาง Claudine B ถูกสอบสวนโดยคณะกรรมการบริหารร่วมของคณะบุคลากรด้านการพยาบาลที่นั้งพิจารณาโทษทางวินัยในวันที่ 20 พฤศจิกายน ค.ศ. 2006 แล้วปรากฏว่าคณะกรรมการนี้ได้พิจารณาเห็นควรให้ลงโทษทางวินัยแก่นาง Claudine B โดยสั่งให้หยุดพักงานฝึกหัดพยาบาลต่อมาเลขาธิการของหน่วยงานช่วยเหลือบริการสาธารณะด้านโรงพยาบาลแห่งกรุงปารีสผู้มีหน้าที่ดูแลการฝึกงานของนาง Claudine B มีความเห็นเมื่อวันที่ 22 มกราคม ค.ศ. 2007 โดยเห็นว่าไม่ควรสั่งลงโทษทางวินัยแก่นาง Claudine B เนื่องจากนาง Claudine B เป็นเพียงพยาบาลฝึกหัดงานและในเวลาต่อมานาง Claudine B จึงอุทธรณ์คำสั่งลงโทษพักงานของคณะกรรมการบริหารร่วมของคณะบุคลากรด้านการพยาบาล โดยยื่นอุทธรณ์เสนอต่อคณะกรรมการอุทธรณ์แห่งสภาสูงของข้าราชการด้านสาธารณสุข ซึ่งคณะกรรมการอุทธรณ์แห่งสภาสูงของข้าราชการด้านสาธารณสุขพิจารณาแล้ว มีความเห็น ลงวันที่ 25 เมษายน ค.ศ. 2007 ให้ลงโทษทางวินัย โดยให้นาง Claudine B

⁸ พัทธมา จิตรมหีมา. (2561). “เอกสารการแปลประกอบการพิจารณาข้อหาหรือของการประปานครหลวง เรื่อง ขอหาหรือปัญหาข้อกฎหมายกรณีการออกคำสั่งให้พนักงานชดใช้ค่าสินไหมทดแทน”. เอกสารนำเสนอต่อคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. หน้า 1-6.

หยุดฝึกงานชั่วคราวเป็นระยะเวลาแปดวันแทนการลงโทษให้พักการฝึกงานหน่วยงานช่วยเหลือบริการสาธารณะด้านโรงพยาบาลแห่งกรุงปารีสและนาง Claudine B ไม่เห็นด้วย จึงมาฟ้องคดีต่อสภาแห่งรัฐ เพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษ ลงวันที่ 25 เมษายน ค.ศ. 2007 อย่างไรก็ตามในคดีนี้ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่ามีสมาชิกคนหนึ่งของคณะกรรมการอุทธรณ์แห่งสภาสูงของข้าราชการด้านสาธารณสุขได้เคยมีส่วนร่วมในการพิจารณาข้อพิพาทโดยไปนั่งพิจารณาในฐานะเป็นกรรมการคนหนึ่งในคณะกรรมการบริหารร่วมของคณะบุคลากรด้านการพยาบาล และได้พิจารณาข้อพิพาทโดยเห็นควรให้ลงโทษทางวินัยด้วยการพักงานแก่นาง Claudine B มาก่อนครั้งหนึ่งแล้ว

สรุปหลักกฎหมายของคำวินิจฉัย

หากปรากฏว่ามีสมาชิกคนหนึ่งของคณะกรรมการอุทธรณ์เคยได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาข้อพิพาทมาแล้วโดยสมาชิกคนนั้นได้มีการนั่งพิจารณาข้อพิพาทนี้มาก่อนแล้ว และต่อมาสมาชิกคนดังกล่าวได้มาเข้าร่วมพิจารณาโทษทางวินัยซึ่งมีการเสนอให้ลงโทษในลักษณะเดียวกันนั้นอีกสภาแห่งรัฐเห็นว่า เช่นนี้ ย่อมถือเป็นกรณีที่เกิดข้อสงสัยในเรื่องของความเป็นกลาง

กล่าวโดยสรุปได้ว่าเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีกรรมการคนหนึ่งในคณะกรรมการอุทธรณ์ได้เคยนั่งเป็นกรรมการในคณะกรรมการพิจารณาโทษทางวินัยมาก่อนแล้ว โดยได้เคยเข้าร่วมพิจารณาโทษทางวินัย ซึ่งเคยมีการเสนอให้ลงโทษในลักษณะเดียวกันนี้มาก่อน กรณีนี้ย่อมทำให้เกิดข้อสงสัยในเรื่องความเป็นกลางของกรรมการคนนี้ ซึ่งมีผลต่อความเป็นกลางของคณะกรรมการอุทธรณ์เป็นผลให้ต้องเพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการอุทธรณ์ เนื่องจากขัดต่อหลักความเป็นกลาง

จากการวิเคราะห์ของผู้ศึกษาเกี่ยวประเด็นการเป็นคณะกรรมการซ้ำซ้อนกันทั้งสองคณะ ถือว่าอาจเป็นเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 133/2553 และคำวินิจฉัยของสภาแห่งรัฐ (Conseil d'État) ลงวันที่ 26 กันยายน ค.ศ. 2008 คดี Assistance publique des Hôpitaux de Paris ที่บรรยายมาแล้วข้างต้นนั้น วินิจฉัยในลักษณะที่สอดคล้องกันว่าการที่กรรมการคนใดคนหนึ่งได้เคยนั่งเป็นกรรมการในการพิจารณาลงโทษกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งมาก่อนแล้วหนึ่งครั้งและกรรมการคนนั้นได้เข้าร่วมในการพิจารณาลงโทษกับบุคคลนั้นอีกชั้นหนึ่งเป็นครั้งที่ 2 จะถือว่าการพิจารณาดังกล่าวก่อให้เกิดความสงสัยในเรื่องหลักความเป็นกลางของกรรมการคนนี้ อันจะถือได้ว่ามีสภาพร้ายแรงที่อาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง เนื่องจากการพิจารณาของบุคคลนั้นอาจมีความโน้มเอียงไปตามความเห็นเดิมที่ตนได้เคยพิจารณาวินิจฉัยไปแล้ว ซึ่งเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกันการแต่งตั้งอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง หรือการมอบหมายพนักงาน ป.ป.ท.ให้ไต่สวนข้อเท็จจริง ตามมาตรา 35 (1) ตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกัน

และปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2551 ซึ่งเปิดช่องทางให้คณะกรรมการ ป.ป.ท.สามารถแต่งตั้งพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ที่เคยรู้เห็นเหตุการณ์ หรือเคยสอบสวนหรือพิจารณาเรื่องที่กล่าวหานั้นๆ มาก่อนจึงเปรียบเสมือนว่า เป็นข้อยกเว้นให้ พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ผู้รับผิดชอบสำนวนที่ได้แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานมาแล้วในเบื้องต้นและมีความเห็นว่าควรรับเรื่องกล่าวหานั้น ไว้ได้สวนข้อเท็จจริงสามารถที่จะนั่งพิจารณาในชุดของคณะอนุกรรมการได้สวนข้อเท็จจริง หรือมอบหมายให้บุคคลดังกล่าวที่เป็น พนักงาน ป.ป.ท. ได้สวนข้อเท็จจริงได้อีกครั้งหนึ่งในขั้นของการได้สวนข้อเท็จจริงเพื่อพิจารณารวบรวมพยานหลักฐาน สอบปากคำพยาน เพื่อนำไปสู่การชี้มูลทางอาญาและทางวินัยของผู้ถูกกล่าวหาได้จากการกำหนดบทบัญญัติทางกฎหมายดังกล่าวข้างต้นผู้ศึกษาเห็นว่า การกำหนดข้อยกเว้นดังกล่าว ถือเป็นสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาคดีไม่เป็นกลาง เนื่องจากว่าการพิจารณาของบุคคลที่มาเป็นคณะอนุกรรมการได้สวนข้อเท็จจริง หรือพนักงาน ป.ป.ท. ที่ได้รับมอบหมาย นั้นอาจจะมี ความโน้มเอียงไปตามความเห็นเดิมที่ตนได้เคยพิจารณาวินิจฉัยไปแล้วในขั้นของการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน

สำหรับในประเด็นการเป็นแต่งตั้งพนักงาน ป.ป.ท.หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท.พิจารณาได้สวนข้อเท็จจริงซ้ำซ้อนกันสองครั้งอันเนื่องมาจากข้อจำกัดของบุคลากรในหน่วยงาน ประเด็นดังกล่าวผู้ศึกษาเห็นว่าเหตุผลดังกล่าวไม่เพียงพอที่จะเป็นเหตุผลในการยกเว้นในการแต่งตั้งอนุกรรมการฯ ได้ เนื่องจากไม่ใช่เหตุจำเป็นเร่งด่วนที่จะทำให้การพิจารณาได้สวนข้อเท็จจริงเสียหาย โดยสามารถแก้ไขปัญหาโดยการบริหารจัดการของฝ่ายบริหารได้ เช่น การขออัตรากำลังเพิ่มในแต่ละปีงบประมาณ หรือมีการแบ่งหน้าที่ในการรับผิดชอบคดี เช่น ให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. พิจารณาในขั้นการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเบื้องต้น และให้พนักงาน ป.ป.ท. พิจารณาในชั้นได้สวนข้อเท็จจริง เป็นต้น

นอกจากนั้นการเป็นคณะกรรมการซ้ำซ้อนกันสองคณะดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองยังได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับกรณีจะเป็นเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันจะทำให้การพิจารณาไม่เป็นกลาง ได้แก่

กรณีที่ 1 การถือหุ้นของนิติบุคคลที่เป็นคู่กรณี โดยการพิจารณาว่าการถือหุ้นในจำนวนและลักษณะใดจะถือว่ามีเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงดังกล่าวจะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นกรณี ๆ ไป เช่น หากการได้รับมอบหุ้นของผู้บริหารการทางพิเศษแห่งประเทศไทยเป็นเหตุจูงใจให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคดีทำการได้สวนข้อเท็จจริงในทางที่เอื้อประโยชน์ให้แก่บริษัทที่ตนได้รับหุ้นมาก็ต้องถือว่าเป็นเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันทำให้การได้สวนข้อเท็จจริงไม่เป็นกลางได้

กรณีที่ 2 การพิจารณาจากข้อเท็จจริงว่ามีแนวโน้มในการก่อให้เกิดอคติหรือความเอนเอียงอย่างรุนแรงจนอาจทำให้การไต่สวนข้อเท็จจริงไม่เป็นกลางหรือเสียความเป็นธรรม โดยกรณีนี้จะต้องพิจารณาถึงข้อเท็จจริงของข้อพิพาทในแต่ละคดีเพื่อพิจารณาว่าการฟ้องคดีในแต่ละกรณีจะมีแนวโน้มในการก่อให้เกิดอคติ หรือความเอนเอียงที่ค่อนข้างรุนแรงจนอาจทำให้การสอบสวนไม่เป็นกลาง หรือเสียความเป็นธรรมได้มากน้อยเพียงใด

จากกรณีที่ 1 และ 2 ดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาเห็นว่าสามารถที่จะนำมาประยุกต์ใช้เป็นเงื่อนไขความไม่เป็นกลางที่มีสภาพร้ายแรงกรณีการแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้